

Gåstolen - en olycka

Gåstolen ger upphov till cirka 400 skador per år hos spädbarn, för vilka man söker akut på sjukhusen. Det vanligaste är att barnet i gåstolen rasar utför en trappa. De flesta av skadorna drabbar huvudet.

I **Barnläkaren nr 4/2014** skriver Roland Sennerstam om det meningslösa och troligen kontraproduktiva med att låta barn använda gåstol innan de lärt sig att gå. Barn med normal psykomotorisk utveckling behöver dem inte, men vissa funktionshindrade barn kan säkert ha glädje av att kunna röra sig och få ett annat perspektiv på sin omgivning.

Men gåstolen har ett annat problem, nämligen att den ger upphov till cirka 400 skador per år hos spädbarn, för vilka man söker akut på sjukhusen. Det vanligaste är att barnet i gåstolen rasar utför en trappa och 85 procent av skadorna drabbar huvudet. Barnen drar också ner strykjärn och andra saker över sig, som de inte skulle nått utan gåstolen. Drygt 30 procent av barnen blir inlagda för fortsatt vård (1). Konsumentverket har successivt ställt allt högre krav på gåstolarnas utformning. Sedan år 2005 är det krav att gåstolen skall stoppa på översta trappsteget om ett barn är på

väg att köra utför. Det året klarade bara en gåstol av tretton det kravet och vid uppföljning år 2009 klarade fortfarande inte sex av elva detta säkerhetskrav. Konsumentverket har hotat med säljförbud om näringslivet inte självsanerar marknaden (2). Under tiden skadas lika många barn som tidigare, men så vitt jag vet har inget dödsfall inträffat i vårt århundrade.

Med detta som bakgrund kan det knappast vara svårt för svenska barnläkare och BVC-sjuksköterskor att kraftfullt avråda från att använda gåstol – som ett alternativ till att förbanna. Att förbjuda får vi överlåta åt konsumentverket. Men nog är gåstolen en olycka, alltid.

Referenser:

1. Schyllander J. *Barn på hjul – från barnvagnen till mopeden*. Karlstad: MSB 2014, publikation 736. ISBN 978-91-7383-475-9.
2. Kerstin Csiffary. *Gåstolar – marknadskontroll 2008-2009*. Karlstad: Konsumentverket, Rapport 2009:12.

*Staffan Janson, professor,
barnläkare, Karlstad och Örebro
Universitet
E-mail: staffan.janson@kau.se*

De letar
efter världens
bästa kompis.

Bli fadder!
barnfonden
www.barnfonden.se